

Posudek konzultanta rigorózní práce Tomáše Tuzy, „Vztah manželského světského práva k právu církevnímu na území českých zemí v letech 1783 – 1992“, 120 str. vlastní text, 9 str. přílohy, 4 str. seznam pramenů a literatury.

Autor se věnuje shora nadepsané tématice podruhé. V předložené práci ji rozšířil o léta 1919-1992, věcně prohloubil a částečně zkorigoval, pokud se jedná o časovou vrstvu starší.

Mimořádný normativní rozsah dotýkající se klíčového pojmu a institutu podává rigorosant dílem jako součást, dílem jako odraz vztahu státu k církvím a též jako výraz postoje státní moci k náboženské(ým) svobodě(dám), částečně chápané individuálně, částečně kolektivně. O tom jsou porůznu do textu vkládány zhuštěné partie (např. str. 3-10, 86-89, 102-103), které nutně obsahují mnohé ne zcela přesné a promyšlené formulace. Tak např. na str. 4 se tvrdí, že církevní zřízení jako annex zřízení státního se týkalo zahraničních protestantských církví, avšak faktem je, že tento termín (Wiererův), byl použit (r. 1935) právě pro označení situace konsistoří tolerovaných vyznání v letech po vydání tolerančního patentu v Rakousku a přiměřeného minimálně do r. 1848, spíše však až do r. 1860.

Jádro právnědogmatického rozboru představuje komparace obou jevů na podkladě úpravy (rovněž se vyvíjející) o.z.o a jejího převážně sekulárního literárního zpracování. Nejsem si zcela jist, zda-li tento rámec podává dostatečně úplný, obsáhlý a zcela přesný přehled o úpravě manželského svazku a doktrinálních názorů matrimoniální kanonistiky od konce druhého desetiletí 20. stol. K této poznámce mně přivádí pomnutí některých významných titulů domácí kanonickoprávní produkce, v nichž je manželské právo zpracováno po přijetí CIC (1917), např.: K. Henner, základy práva kanonického. Část druhá. Právo platné. Sešit první a druhý, Praha 1921, ale i církevním názorům spíše nekonvenující J. Vacek, Manželské právo ... díl I-II, Brno 1922-1924. Postrádám i Turečkovu studii o manželském patentu (1783) v Kaprasově počtě z roku 1940.

Jádro pochybnosti spatřuji v tom, že se čtenář nedoví, a to mohl autor dohledat, kde, tj. v kterých kánonech zákoníku CIC (1917), případně CIC (1983) jsou umístěny překážky manž. svazku, popř. jiné instituty (pojem, účel manželství), přičemž dělení na „starší či dřívější kanonické právo“ a CIC (1983) (viz přílohy) není podle mého názoru zcela dostatečné. Z formálních víceméně drobných prohřešků upozorňuji na bezdůvodné psaní písmena „K“ v sousloví katolická církev, na dosti neúplný seznam předpisů pod nadpisem Prameny, kde chybí řada norem z rozmezí let 1812-1867, ač je autor v textu uvádí, nebo na chybné číslování zákona č. 4 ř.z. ex 1869 (z 31.12.1868) na str. 19 (mylně č. 42).

Za velmi dobrou považuji subkapitulu 7.10 o soudním řízení v manželských záležitostech, je jen škoda, že později o procesních záležitostech samostatná část chybí.

Práce splňuje nároky stanovené v předpisech pro práce tohoto druhu a může se stát předmětem obhajoby. V jejím rámci by bylo možné např. probrat a zhodnotit katolickou reakci na manželskou novelu z r. 1919 a zásadně novou úpravu státního manželského práva z r. 1949.

V Praze dne 26.4.2006

---

Doc. JUDr. Vladimír Kindl